

ISTENNEL A FÉLELEMBEN ÉS A SZOMORÚSÁGBAN

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszáma: 1.

(91. Zsoltár)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Kálvin János: Zsoltármagyarázatok, Magyarázatos Biblia, Dr. Karasszon Dezső: A Zsoltárok könyvének magyarázata (J. K.), 1995, Budapest; Keresztyén Bibliái Lexikon, Budapest, 2000)

Félelem: Isten úgy alkotta meg az embert, hogy nem félt. A legfőbb hatalomtól, Istentől csak a bűneset után kezdett félni, előtte nem félt Tőle. (1Móz 3,10) A Biblia számtalan okát ismeri a félelemnek. Isten olyan Szabadítóként jelenti ki magát a Szentírásban, Aki a félelmeiktől is meg tud szabadítani. (1Móz 15,1) Egyetlen esetben helyénvaló a félelem. Amikor istenfélelemről van szó. Ez a félelem abból következik, hogy a hívő ember megismerte Isten hatalmát. Fontos, hogy ezt a félelmet az Istenbe vetett hit, az iránta való szeretet övezi. Az Isten iránti félelem arra buzdítja az embert, hogy egészen bízva rá magát minden helyzetben. Ezért hangzik el olyan sokszor a Bibliában Isten biztatása, hogy „*Ne félj!*”

Szomorúság: A Bibliában számos helyen beszél arról, hogy az ember elszomorodik. Van olyan szomorúság, ami éppen az öröm előszobája, az Istenben kapható örömhöz vezet el. Pál apostol szavaival élve: az Isten szerinti szomorúságról van szó. „*Mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre, a világ szerinti szomorúság pedig halált szerez.*” (2Kor 7,10) Pál apostol egymás mellé állítja a szomorúságot és az örömet: „*mint szomorkodók, de mindig örvendezők, mint szegények, de sokakat gazdagítók, mint akiknek nincsen semmijük, és akiké mégis minden.*” (2Kor 6,10)

Ha a Zsoltár szövegét nézzük, akkor nem tipikus imádsággal találkozunk. A Zsoltár 1–13. verse a templomba belépőt szólítja meg, Istenről tanít. A 14–16. versekben pedig Isten szólal meg és prófétikus ígéretet tesz.

Kálvin János szerint a tanítás lényege az, hogy ne csak elhiggyük, hogy Isten gondot visel rólunk, hanem bízzuk is Rá magunkat. Az Istenről való tudást a hívő ember alkalmazza is az életében.

1–2. versek: A zsoltár bevezetésében egy hitvallástételről van szó. Istent oltalomnak és várnak nevezi a zsoltáros. A vár a védelem és a biztonság szimbóluma. A külső veszedelemtől oltalmaz meg és nyújt biztonságot a vár. Aki egy vár oltalmában tartózkodik, annak nem kell félnie. Ugyanilyen oltalom Isten is a hívő ember számára a félelem és a veszély idejében. Isten védelme stabil helyzetet teremt.

3–8. versek: A következő versek konkrét élethelyzeteket villantanak fel egyrészt metaforákkal, másrészt a konkrét helyzetek megnevezésével. Minden szituáció és hasonlat megerősíti a bevezetőben elmondottakat: Mit jelent az a hívő ember számára, hogy Isten védelme alatt él.

Istennel kapcsolatos metaforák:

- megmentő (3. v.)
- anyamadár (3. v.)
- pajzs és páncél (4. v.)

1. Az ember olyan, mint egy madár (3. v.), akivel megtörténhet, hogy a madarász csapdába ejti, de Isten, a szabadító, Aki kimentí. A hasonlat azt a pillanatot ragadja meg, amikor a madár má

nem szabad, nem élhet olyan szabadon, ahogyan addig élt. De még nincs is a sorsa véglegesen megpecsételve, mert még a madarász nem érkezett meg. És ezen a ponton jön el a megmentő. Ezután végre újra szabad lesz a madár. Bár a csapda nyomát lehet, hogy egész életében magán kell viselnie. Isten ebben a képben úgy jelenik meg, mint egy ember. Ebből a képből azt értheti meg a hívő ember, hogy egy reménytelennek tűnő helyzetből is kimenti Isten, ha Benne bízunk.

2. A második hasonlatban a hívő embert ismét madárként említi a Zsoltáros, de Isten is madár, egy anyamadár. (4. v.) Ez a kép kiegészíti, jellemzi Isten gondoskodását. Kálvin „páratlanul gyenge” gondoskodásnak nevezi. Ebben a képben már az is benne van, hogy az oltalom hátterében az Isten ember közötti szeretetkapcsolat áll. Az Istenhez tartozás tudata segít abban, hogy komolyan vegye a hívő ember, hogy Isten őt megőrzi.

3. Pajzs és páncél Isten: Isten közénk és ellenségeink közé áll majd, hogy megőrizzen a támadásaiktól. Isten a személyes támadásoktól is megvéd.

Élethelyzetek, melyekről szó esik a 5–8. versekben:

- halálos járvány,
- éjszakai rémség,
- váratlanul kilőtt nyíl,
- déli hőségben terjedő fertőző betegség,
- háború.

Olyan élethelyzeteket említi meg, amelyek a Zsoltáros életében az ember életének a biztonságát a leginkább veszélyeztetik.

A héber gondolkodás a nap 24 óráját négy részre osztja. Ez jelenik meg a veszélyek időbeli beosztásánál is:

- éjszakai rémség,
- suhanó nyíl nappal,
- homályban lopózó dögvész,
- délben pusztító ragály.

A nap minden órájára és minden helyzetre azt az ígéretet kapja a hívő ember, hogy ezekből megment Isten. Az az ember, aki Istenhez hűséges, még életében konkrétan megtapasztalja, hogy hűsége elnyeri jutalmát.

Olyan helyzetekben is fordulhat az ember Istenhez bizalommal segítségért, amelyek váratlanul érik, amikor felkészületlen, ami ellen nincs fegyvere. A Törvény betartásával például sok csapdát elkerülhet az ember (3. v.), de vannak olyan veszélyek is, amelyek bármilyen kegyes az ember, bármennyire is Istenfélő, nem tud elkerülni. Ilyen lehet egy betegség vagy rablótámadás is.

Kálvin szerint a kegyes ember speciális kiváltsága, hogy mentes a küszöbön álló közvetlen veszélyektől.

9–10. vers:

Megerősíti ez a két vers azt az ígéretet, hogy aki bízunk Istenben, azt nem éri semmi rossz. Ez a védelem kiterjed a hívő ember családjára is, akik a sátrában laknak.

11–12. vers: Amikor a Sátán megkísérti Jézust, akkor ezt a verset idézi. (Mt 4,6) Az ember félelmét azzal oszlatja a Zsoltáros, hogy elmondja, hogy nem csak egy angyal, hanem egy egész seregnyi vigyáz az emberre. (Zsolt 34,6)

13. vers: Az oroszlán, a vipera és az oroszlánkölyök, tengeri szörny mind újabb metaforákat jelentenek. A hívő embert kísértések veszik körül, amelyek az elpusztítására törekuszenek. Ahogyan az oroszlán nyíltan közeledik az emberhez, úgy vannak olyan kísértések, veszélyek,

amelyekkel a kegyes ember nyíltan szembesül. Azonban vannak olyan támadások is, amelyek észrevétlenek, mint a kígyó. Váratlanul támadnak rejtekhelyről. Jézus a tanítványoknak ezt ígéri. (Lk 10,19)

14–16. versek: Isten nevében szólalnak meg ezek a versek. Isten nevének ismerete, Isten személyes ismeretét jelenti, a Vele való személyes kapcsolatra utal. Isten ígérete az örök életre is vonatkozik. Isten szabadítását nem csak a veszélyekből való megmentésre érthetjük, hanem a bűn rabságából örök életre való megszabadításra. Hiszen, aki bizalmát Istenbe veti bűnei tekintetében is, az üdvözülhet.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A prepubertás, pubertás korában lévő gyermeknek fontos a jó kapcsolat és a csoport. A társak biztos háttérrel, támaszt adnak neki. Ugyanakkor viszont jól is ismerik egymást, ami szintén biztonságérzet lehet a számára. Az óra alkalmas arra, hogy felismerje: Isten jobban ismeri őt bármilyen csoportnál, és emberi voltában szereti. Ez az elfogadás és szeretet különösen bátorító lehet a számára, mivel a kamaszok (kiskamaszok) állandó elfogadásra és szeretetre vágyakoznak.

A felnőttek nyomását elhárító mechanizmusuk nagyon erős ebben a korban, ezért fontos a valósághoz kötés és annak a segítése, hogy ő maga fedezze fel és mondja ki a felismeréseit. Emiatt szükséges, hogy a saját életében, élethelyzeteiben felfedezze, hogy Isten hogyan és milyen módon volt jelen. Viszont erős a kritikai érzéke is, tehát mindenképpen konkrét, de elfogadható és valóságos felismeréseknek kell lenniük ezeknek.

Az óra kimondottan a „nehéz” érzésekről szól. A félelem, nyomorúság, elkeseredés igen gyakori pubertáskorban. Félnak a változásoktól (főleg az ismeretlenektől), szomorúnak és elkeseredettnek érezhetik magukat. A pszichológia ismeri az ún. serdülőkori depressziót is, amelynek a háttérében az el nem fogadottság reális vagy éppen képzelt érzése áll. Az óra lehet bátorító és biztató abban, hogy Isten akkor is elfogad, ha a fiatal saját magát nem tudja elfogadni. Akkor is megért, ha éppen senki sem. Szintén fontos felismerés lehet, ha a tanuló rádöbben arra, hogy Istennel valóban megoszthatja a másoknak el nem mondott érzéseit, félelmeit is.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten megért és kezében tart a félelem és a nyomorúság idején is.

Kognitív: Annak a felismertetése, hogy teremtő és mindenható Isten alkotta és kíséri életünket.

Affektív: A félelem és szomorúság – bátorítás és vigasztalás érzelmi háttére.

Pragmatikus: Olyan élethelyzetek felidézése, keresése, átélése, melyek egy-egy szituációban Isten jelenlétét mutatják a tanuló számára.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés: Beszéljünk a TK madárfészket és anyamadarat ábrázoló képéről: Mire van szüksége a madárfiókának? Mit tesz érte az anyamadár? Mi történhetne a fiókával egyedül?	Tankönyv, beszélgetés Közös gondolkodás a védettségre, oltalomra utaló szimbólumokról: fészkek, anyamadár

<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. A gólyafészek képéhez kapcsolódva egy-két mondattal bevezetjük a zsoltárt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mi jut eszedbe a fészekről? • Mit jelképezhet a fészek? <p>A bevezető beszélgetésre visszautalva hangsúlyozzuk: a fészek a biztonság, az elrejtettség, a védelem szimbóluma. Isten az, Aki nekünk védelmet nyújt minden helyzetben. Felolvassuk a válogatott zsoltárverseket a TK-ből.</p> <p>2. Veszélyhelyzetek: A MFEI 1. és 2. feladatainak segítségével gyűjtünk össze veszélyhelyzeteket a Zsoltárból és a mindennapi életből. Segítünk a hittanosoknak az értelmezésben.</p> <p>3. Kifejezések: A MFEI 3. feladatával oltalomra, biztonságra utaló kifejezések keresése a 91. zsoltárban.</p> <p>Oldják meg a tanulók a MFEI 3. feladatát önállóan, majd a következőképpen összegezzük és beszéljük meg a megoldást így:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egy nagy lapon, csomagolópapíron készítsük elő egy vár sematikus rajzát! • Erősítsük a táblára a rajzot, vagy kisebb csoport esetén tegyük egy asztalra! • Erre a rajzra írjuk a zsoltárban talált kifejezéseket, amelyek Isten oltalmára utalnak! • Közben utaljunk vissza a zsoltár szövegére, amelyben az erős vár a mindenható Istenre utal, s az evangélikus felekezetűek köszöntésére (Erős vár a mi Istenünk!) <p>4. Aranymondás:</p> <p><i>„Aki a Felséges rejtekében lakik, A Mindenható árnyékában pihen, Az ezt mondhatja az Úrnak: Oltalmam és váram, Istenem, akiben bízom.</i> (Zsolt 91,1–2)</p> <p>Írjuk fel az aranymondást is a vár rajzára! Hangsúlyozzuk, hogy Isten erős várhoz hasonlít, minden helyzetben bízhatunk benne.</p> <p>5. Téged mi tud megvigasztalni?</p>	<p>Védettség érzésének felidézése</p> <p>A zsoltár üzenetének megismerése</p> <p>MFEI 1. 2. Veszélyes, félelmetes helyzetek azonosítása</p> <p>MFEI 3. feladat Isten oltalmára utaló kifejezések magyarázata</p> <p>Vár sematikus rajza nagy méretben Az erős vár képének magyarázata, az oltalmazó, erős Istenhez tartozás átélésének segítése</p> <p>MFEI 4. feladat</p>
-------------------------------------	--	--

	<p>MFEI 4. feladata: Önálló munkában. Ha a csoportot nyitottnak látjuk a beszélgetésre, megbeszélhetjük a választásaikat a feladat kapcsán.</p> <p>6. „Ne félj!” kezdetű Igék felidézése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közös munkával: írjuk fel, nyomtassuk ki nagy betűkkel a MFEI 5. feladatának Igéit! • Tegyük ki a táblára! • Beszéljük meg, kiknek szóltak a biztatások, és mi volt szomorúságuk oka! <p>7. Énekjavaslat: Sűrű sötét van ... (TK 16. ének)</p>	<p>Csendes elgondolkodás a vigasztalás lehetőségeiről, Beszélgetés</p> <p>Frontális munka megbeszéléssel Ismert bibliai személyek és élethelyzetük felidézése, Isten vigasztalására való rámutatással</p>
Munkáltatás	<p>Ha a csoportban sokan szeretnek rajzolni, a gyerekekre bízhatjuk, hogy ők rajzoljanak csoportokban erős várat. Így saját alkotásukra írják fel az Isten oltalmára utaló kifejezéseket és az aranymondást.</p>	
Házi feladat	MFEI 5. feladata	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 10. oldal

A képen látható:

- Fénykép: gólyafészek a villanyoszlopon, rajta egy gólya
- Szemléltető rajz: vár

A szöveg: Az Úr biztos menedék (Zsoltárrészlet)

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:
  - Mit szimbolizál a gólya és a gólyafészek?
  - Mit jelképez a rajzon lévő vár?
2. Szövegelemzés
  - Mitől ment meg téged az Úr Isten?
  - Mit jelent: „*pajzs és páncél a hűsége*”?
  - Mit jelentenek a következő kifejezések: oltalmaz, hajlék, csapás, angyal, eltípor, tengeri szörny? Keress az interneten vagy kérdezd a hittanoktatódat!
  - Az utolsó zsoltárszakaszt ki mondja? Miért?
  - Szoktál-e kiáltani, szólni Istenhez? Mikor?
  - Isten mivel jutalmazza azokat, akik hisznek Ő benne?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz

„Aki a Felséges rejtekében lakik, a Mindenható árnyékában pihen, az ezt mondhatja az Úrnak: Oltalmam és váram, Istenem, akiben bízom!” (Zsolt 91,1–2)

- Mit jelent: a „Felséges” és mit jelent a „Mindenható” kifejezés?

- Mit értünk a „rejt, rejtek, rejtekében” kifejezések alatt?
- Kire szoktuk mondani, hogy Felséges és Mindenható? Mondj még hasonló kifejezéseket!
- Kik azok, akik a Felséges és Mindenható rejtekében, árnyékában pihennek?
- Ki mondhatja: „*Oltalmam és váram, Istenem, akiben bízom*”?
- Te mondhatod-e? Próbáld mondani magadban! Milyen érzéseket élsz meg, ahogy ezt a mondatot magadban kimondod?
- Magyarázd el az aranymondást a társadnak! Hallgasd meg őt is!
- Keressetek összefüggést a tankönyvetek címe és az aranymondás között! Mondjátok el!

Imádságra nevelés:

Zsoltárátirat																					
<p>a) Előkészítés: A hittanoktató az osztály létszámának megfelelő számú szövegmásolatot készít.</p> <p>b) Párok alkotása szimpátia szerint.</p> <p>c) Szövegből rajz Feladatutasítás: Minden pár kap egy rövid idézetet a 91. zsoltárból. Rajzoljátok le a lapra a szöveget.</p> <p>d) Rajzból szöveg Feladatutasítás: Minden pár mutassa meg sorban a zsoltár verseinek megfelelően a rajzait. Majd mondjátok el az idézetet. A többiek igyekezzenek megjegyezni a zsoltárverset.</p> <p>e) Emlékezetből Feladatutasítás: Ki vállalja, hogy a képek segítségével felidézi a zsoltárt?</p> <p>f) Zsoltárkép készítése Feladatutasítás: A csoportok képeit ragasszuk fel egy nagy kartonra. A képet a hittanoktató fotózza le, majd nyomtassa ki minden hittanos számára olyan méretben, hogy be lehessen ragasztani a füzetbe. Következő órán idézzük fel a zsoltárt.</p>	<table> <tr> <td>műfaj</td> <td>többféle</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>zsoltár-rajz-szöveg útvonalon</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>kötött</td> </tr> <tr> <td>csoport felosztása</td> <td>páros</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>zsoltár szövege</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe, vége</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td>bibliaismeret</td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • rajzolni • memorizálni </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • előkészület: idézetek, rajzeszközök • fotózás • utólag: nyomtatás, másolás </td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • fénymásolt zsoltáridézetek • rajzlapok • rajzeszközök • fényképezéshez eszköz • fénymásolat </td> </tr> </table>	műfaj	többféle	megfogalmazás	zsoltár-rajz-szöveg útvonalon	imádkozás	kötött	csoport felosztása	páros	kapcsolódás	zsoltár szövege	hely	óra közepe, vége	fejlesztési terület	bibliaismeret	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • rajzolni • memorizálni 	hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • előkészület: idézetek, rajzeszközök • fotózás • utólag: nyomtatás, másolás 	eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • fénymásolt zsoltáridézetek • rajzlapok • rajzeszközök • fényképezéshez eszköz • fénymásolat
műfaj	többféle																				
megfogalmazás	zsoltár-rajz-szöveg útvonalon																				
imádkozás	kötött																				
csoport felosztása	páros																				
kapcsolódás	zsoltár szövege																				
hely	óra közepe, vége																				
fejlesztési terület	bibliaismeret																				
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • rajzolni • memorizálni 																				
hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • előkészület: idézetek, rajzeszközök • fotózás • utólag: nyomtatás, másolás 																				
eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • fénymásolt zsoltáridézetek • rajzlapok • rajzeszközök • fényképezéshez eszköz • fénymásolat 																				

Nem szeretem, ha... (ráhangolódáshoz)

Megkérjük a gyerekeket, hogy vágjanak le egy darabot fonalból. Akármilyen hosszú lehet. Feladat: Mindenki fejezze be egyesével a mondatot: Nem szeretem, ha... Addig sorolhatja, amíg a levágott fonalat tekergeti a mutató ujjára és a fonal el nem fogy.

Órakezdéshez:

Ha az előző lecke 3. feladata házi feladat volt, akkor annak bemutatásával indíthatjuk az órát. (MFEI 9. o. 3. feladat/MFGY 8. o. 3. feladat)

Az önként vállalkozók felolvashatják a történetek befejezését, s azokról beszélgethetünk. Kiemelhetjük, hogy milyen érzések kerültek elő az egyes történetekben.

Érzések a kalapban (személyiségfejlesztő játék) (Forrás: Kósáné Ormai Vera: Személyiségfejlesztő játékok 9. o.)

A játék leírása:

A kalapba, vagy tálkába annyi papírlapot teszünk, ahány gyerek az osztályban van. A lapon 3 elkezdett mondat található: Annak örülnék..., Attól félek... Azt szeretném...

A gyerekek befejezik írásban a mondatot, név nélkül, összehajtva visszateszik a kalapba, majd a kalap körbemeget és mindenki húz egyet, Sorban felolvassák, mit húztak.

A játékhoz kapcsolódó élmény:

A gyerekek ritkán és nehezen nyilatkoznak félelmeikről és vágyaikról. Itt, mivel a leírás név nélküli, módjuk van félelmeiket kifejezni. A felolvasás során átélik, hogy társaikat is hasonló dolgok foglalkoztatják, ez csökkentheti a szorongásukat.

Ha a csoport légköre, hangulata úgy alakul, a felolvasás után lehet egy kicsit beszélgetni a közös félelmekről és kívánságokról.

Elemzés:

A játék hatása az érzések megfogalmazásában, a közösségi érzés, a mi-tudat alakulásában várható. A hittanoktató lelkigondozói érzékére van szükség, amikor a felolvasások során érzékeny dolgok, vagy az iskolai, családi ártalmakra utaló jelzések is előkerülnek. Még név nélkül is ráismerhetünk egy-egy helyzetre. Figyeljünk arra, hogy vannak problémák, amelyeket nem a hittancsoport körében kell kezelnünk, még akkor sem, ha úgy érezzük, hogy segítenünk kell.

Élménypedagógiai játék: KÍVÁNSÁGSAPKA

Szükséges eszközök: papírlapok, íróeszköz, Mikulás-sapka

Időigény: 15 perc

Típus: ismerkedős, önismereti

Játék lényege:

Felmérheti a hittanoktató, hogy a gyerekeknek milyen elvárásai, kívánságai vannak a hittannal kapcsolatban. Névtelenül (és ezért talán nyitottabban és őszintébben) elmondhatják a gyerekek, hogy mit szeretnének. A játék során tisztázni lehet, hogy melyek a reális és melyek az irreális elvárások a hittan kapcsán.

Játék menete:

Kiosztunk mindenkinek egy lapot és egy íróeszközt. Elmondjuk a kerettörténetet.

Kerettörténet:

Köztudott, hogy a Mikulás egy évben egyszer nagyon elfoglalt. Vannak azonban az évben olyan időszakok, amikor jobban ráér. Ilyenkor persze nem tud ajándékot adni, de például különleges esetekben kívánságokat tud teljesíteni. Most éppen egy ilyen különleges nap van. Itt is van a sapkája. Nektek most az a dolgotok, hogy egy lapra írtok fel, hogy milyen kívánságotok van a hittannal kapcsolatban. Azért, hogy a Mikulás pontosan megértse, hogy mit szeretnétek, majd mindenki húz egy lapot a sapkából, és felolvassa. Aztán együtt átgondoljuk, hogy vajon mit is jelenthet az, ami a lapon áll. Persze a kívánság írója inkognitóban maradhat. Nagyon fontos, hogy amit kértek, az komoly kérés legyen. Hittanoktató kérdései a lapra írt kívánságok felolvasásához:

- Szerinted mire gondolt, aki ezt írta?
- Vajon könnyen teljesíthető a kérés? Miért?

Megbeszélés:

Hogyan érezted magad, amikor felolvasták a kérésedet?
Megértettük-e, hogy mire gondoltál a kívánság kapcsán?
Miután megbeszélte a csoport a kérésedet, azután is ugyanazt kéred-e?
Mit gondoltok a sok kérésről összességében?
Mit tanultál ebből?

Variációk:

Ha a csoportot alkalmasnak tartjuk, akkor lehet a félelmekről is beszélni.

Eredeti játék:

Matthew D. Liddle: Tanítani a taníthatatlant, Pressley Ridge Alapítvány, Budapest, 2008,
Játék címe: Félelmek a kalapban

Feldolgozáshoz

„*Ne félj!*” kezdetű Igék felidézése:

Páros munkával oldják meg a gyermekek a MFEI 5. feladatát, majd közösen ellenőrizzük a megoldást!

Félelmek és szomorúságok (drámapedagógiai ötlet):

Gyűjtsünk össze (saját kútforrásból vagy a megadott zsoltárokból) olyan dolgokat, amiktől az emberek félni szoktak, vagy ami szomorúságot szokott nekik okozni. (Meg lehet adni egy szűkítő kitételt is, ha túl általánosnak érezzük, pl. iskolai környezetben mitől szokott valaki félni vagy mi okoz neki szomorúságot stb.) Figyeljünk arra, hogy maradjunk az általánosság talaján és ne menjünk bele személyes dolgokba! (NE kérdezzünk olyat, hogy Te mitől szoktál félni stb. Úgyis a saját tapasztalataik, élményeik alapján fognak példákat hozni, de maradjon meg a határ a személyes/általános között!) Egy táblára/csomagolópapírra írjuk fel az összegyűjtött dolgok hívószavait, de ne listaszerűen, hanem össze-vissza, szófelhőben. (Be is karikázhatjuk őket.) Kisebb csoportokra felosztva a tanulókat kérjük meg őket, hogy válasszanak ki 2-3 dolgot és egy általuk választott módon jelenítsék meg. Ilyen mód lehet:

- rajz (akár pálcikaemberekkel is)
- szobor (saját maguk beállnak szoborba)
- hangeffekt
- rövid mozgássor/pantomim
- kép egy könyvből, újságból (tankönyveiket használhatják, vagy vihetünk mi képes újságokat)
- stb.

Mutassuk meg egymásnak a megjelenített félelmeket/szomorúságokat, de NE mondjuk meg előre, melyik az, a többieknek kell kitalálni.

A részt lezárhatjuk úgy, hogy közösen, akár soronként elosztva felolvassuk pl. a 23. zsoltárt, ahol a félelmeket, bánatot az Úr kezébe helyezi a szerző.

Énektanuláshoz:

Népdalzsoltárok: A 91. zsoltárhoz is tanulhatunk népdalzsoltár-feldolgozást. A következő webhelyen találunk népdalzsoltárokat kottával: <http://www.szepi.hu/nota/zsoltar/index0.html>

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 10. o. 1. feladat

Ha önálló munka, akkor feltétlenül beszéljük meg, milyen helyzeteket gyűjtöttek össze a tanulók. A megbeszélésnél vagy a közös munka kapcsán tisztázzuk a zsoltár kifejezéseit, bontsuk ki, magyarázzuk meg, milyen helyzetekről is van szó: ragály, háború, hőség, éjszaka sötétje.

MFEI 10. o. 2. feladat

A saját félelmekre való asszociációkhoz vezet. A megfogalmazottakat jó kimondani, ezzel is csökken a szorongás.

MFEI 10. o. 3. feladat

Magyarázzuk meg az oltalom, menedék fogalmakat! Használjuk a madárfészek- anyamadár-fióka és a vár, mint menedék képét!

MFEI 10. o. 4. feladat

Jó, ha ez a feladat személyes marad, ellenőrzése csak önkéntesen történik.

MFEI 10. o. 5. feladat

A bibliai példák különböző érzéseket, helyzeteket hoznak elő. Ha a tanulók aktívak, hosszabb időt is száncatunk a helyzetek kifejtésére.

A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv (RÉ21): 23. zsoltár: Az Úr énnékem (+BS, HK)

Református Énekeskönyv (RÉ21): 46. zsoltár 1. verse: Az Isten a mi reménységünk (+BS)

Református Énekeskönyv (RÉ21): 91. zsoltár 1. verse: Aki a felséges Úrnak

Református Énekeskönyv (RÉ21): 289. dicséret 5–6. versei: Ó, maradj oltalmaddal